חדווה הרשטיין לא הסתפקה בלהיות אחות, ורצתה "לקחת פיקוד ולתת את ההוראה הטיפולית" ● אתי וקשטוק מקפידה להתפלל לפני כל פעולה רפואית, "כי מי שבאמת מחזיק את הידיים שלי הוא הקב"ה" ● וחגית פריימן פגשה הרבה בחורים חרדים שנרתעו מהמסלול המקצועי שלה, "וזו היתה מסננת משמעותית בשלב השידוכים" ● שלושתן הן חלק ממגמה חדשה של השנים האחרונות: זינוק במספר הצעירות החרדיות שנרשמות ללימודי רפואה בישראל ● "לפני הלימודים הלכתי להתייעץ עם רבנים לגבי סוגיות כמו איסור נגיעה", אומרת אתי, "זה היה זר ומוזר לגעת בסטודנט, אבל חשוב להכשרה שלי"

רופאות בעזרת השם

נעמה לנסקי

צילומים: אייל מרגולין - ג"יני

"אין שלב מקצועי או דרישה לימודית שכוללים איזו בעיה בלתי פתירה מבחינתי, כחרדית". אתי וקשטוק

חדווה הרשטיין סיימה את לימודיה בתיכון בית יעקב בבית שמש כבר בגיל 17, כי הוקפצה כיתה, "ואז היו פתוחות בפניי כל האפשרויות לע־סוק בהוראה", היא צוחקת. "יכולתי לבחור להיות כל מורה שארצה, וב־חרתי ללמוד הוראת ספורט. ידעתי שלא אעסוק בזה אפילו יום אחד, אבל גם היה לי ברור שלעולם לא אעסוק במה שאני הכי אוהבת, ברפואה. זה תמיד היה החלום.

"כילדה, חומר הקריאה האהוב עלי היה עלוני תרופות. אבל לא השליתי את עצמי שיש לי סיכוי להגשים את החלום שלי. בגרות מלאה ומעולה, פסיכומטרי בעננים, מס־גרות לימוד לא חרדיות, נשים וגברים לומדים יחד. מה לי ולכל זה?"

היא בת 29, נשואה ליוסף, אברך בן גילה, ואם לארבעה: בנה הגדול בן 9 ובתה הק־טנה בת שנתיים. ולמרות שהיתה בטוחה שאין לה סיכוי, היא כבר בסוף לימודי השנה השנייה, מתוך ארבע, בבית הספר לרפואה של אוניברסיטת בר־אילן בצפת.

"בשכבה של שנת הלימוד שלי אני חרדית יחידה, וגאה בטירוף להיות החלוצה", היא אומרת. "אני מרגישה חלק משינוי תודעתי, חברתי, שנמצא ממש בתחילתו אבל הוא בטוח יצמח ויתרחב. אני לא מתפשרת על אף ממד בחרדיות שלי ועל אף ממד במקצועיות שלי".

חדווה היא חלק מתופעה מובהקת, גם אם עדיין לא גלויה לעין בשטח, של הש־תלבות צעירים חרדים, ובפרט צעירות חרדיות, בלימודי הרפואה – ב־7 השנים האחרונות הוכפל מספר הסטודנטיות והסטודנטים לרפואה בישראל, שמגיעים מהמגזר החרדי.

על פי נתוני המועצה להשכלה גבוהה (מל"ג), בשנת הלימודים תשע"ד (2013־2014) עמד מספר תלמידות ותלמידי הרפואה החרדים בישראל, בכל שלבי הלימוד, על 27 בלבד – פחות מחצי אחוז מכלל הסטודנטים לרפואה בכל המוסדות במדינה. בשנה"ל תש"פ

←

"בשכבה של שנת הלימוד שלי אני חרדית יחידה, וגאה בטירוף להיות החלוצה". חדווה הרשטיין

(2019־2020) כבר זינק המספר ל־57, אם כי עדיין מדובר במיעוט זעיר, כאחוז אחד בלבד מתוך כ־5,200 סטודנטים וסטודנטיות לרפואה בישראל.

ב־7 השנים הללו נרשם גידול משמעותי במספרם הכולל של הסטודנטים החרדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל. מנתוני המל"ג והלשכה המרכזית לס־טטיסטיקה, עולה כי שיעור החרדים מבין כלל הסטו־דנטים לתואר ראשון עלה בכ־35 אחוזים בין השנים 2014־2020 (מ־8,340 ל־11,270). בלימודי התואר השני תועדה עלייה חדה בהרבה: בתוך 7 שנים הוכפל מספר התלמידים החרדים לתואר שני פי יותר מ־2.3 (מ־838 תלמידי תואר שני בשנת 2014 ל־1,984 בשנת 2020).

אחד המנועים מאחורי הגידול האמור הוא הגברת מעורבות המדינה, ובפרט המל"ג, בעידוד ובשילוב חרדים בהשכלה גבוהה, בין השאר באמצעות הפניית תקציבים. יוזמה מרכזית אחת כזו כוללת שיתוף פעו־לה של המל"ג עם קרן קמ"ח (קידום מקצועי חרדי), שפועלת כבר משנת 2007 לעידוד צמיחה כלכלית במגזר החרדי. בשביל זה, הבינו בקמ"ח, צעירים חר־דים בעלי משפחות צריכים להשתלב בעולם התעסו־קה ולהתפרנס בכבוד, ומכאן מסייעים להם בהכוונה תעסוקתית, בהכשרות מקצועיות שונות, וגם במימון לימודים – כולל במוסדות להשכלה גבוהה.

בראשית הדרך, במוקד פעילותה של קרן קמ"ח ניצב הגבר החרדי, שכן נשים חרדיות רבות תמיד היו חלק משוק העבודה, גם אם באופן מוגבל. עם הש־נים התרחבה פעילות הקרן גם לנשים, והיא כוללת פרויקטים שונים, ובהם תוכנית "מובילות", המקדמת מנהיגות של נשים חרדיות במגזר העסקי.

המלגות ללימודים אקדמיים מוענקות על ידי המל"ג וקרן קמ"ח, שעיקר תקציביה מתרומות פר־טיות, גם לגברים וגם לנשים בוגרי מערכת החי־נוך החרדית (ישיבה קטנה או תיכון חרדי). ללימודי רפואה הוענקו משנת 2014 ועד 2020 מלגות בסך של כ־6 מיליון שקלים ל־64 סטודנטים וסטודנטיות לרפואה, מתוכם כ־5 מיליון שקלים למלגות קיום והשאר למלגות לימודים. נכון להיום, 32 סטודנטים וסטודנטיות חרדים לרפואה לומדים במסלול מלגות הקיום, שסכומן הממוצע הוא 42 אלף שקלים למלגה שנתית שניתנת במשך 3–5 שנים.

על פי נתוני הקרן, ב־2019 היוו הנשים החרדיות רוב משמעותי מסך מקבלי מלגות קמ"ח לרפואה – 70 אחוזים. בשנה"ל הנוכחית הן מהוות 75 אחוזים ממקבלי המלגות (24 נשים לעומת 8 גברים).

"המלגות מקמ"ח פתרו לי את המכשול הכי גדול שניצב בפניי", מספרת חדווה. "מלגות הלימודים והקיום מאפשרות לי להתמקד בלימודים, וזה היה קריטי במיוחד בשנה האחרונה בגלל הקורונה, וכך יכולתי להיות בבית עם ארבעת הילדים. יוסף מקבל מהכולל בין 600 ל־1,600 שקלים בחודש, תלוי בת־רומות, שהן חלק די גדול מהסכום. משפחה של שש נפשות לא יכולה לשרוד ככה. התמיכה הכלכלית שאני מקבלת עזרה לי לפרוץ את מעגל העוני וגם לפנות להשכלה גבוהה. ואני מבטיחה לכולם, ובמיוחד לעצמי, שאני אתרום חזרה לחברה. לכל החברה".

בהתחלה פנו בעיקר לגברים. מוטי פלדשטיין

חדווה הרשטיין נולדה וגדלה בבית שמש, "בבית חרדי סט־נדרטי לחלוטין", כהגדרתה. היא השמינית בין 15 אחים ואחיות. אביה אברך ואמה מנהלת בית ספר יסודי לבנות בבית שמש. במסגרת לימודיה במוסדות בית יעקב לא עשתה בגרויות, "אבל למדנו הרבה וקשה, כך שכשהשלמתי את הבגרויות לקחתי אותן ברגל", היא צוחקת. "לימודי המתמטיקה היו ברמה גבוהה מאוד, ובזכות זה כשהשלמתי את הבגרות ב־5 יחידות מתמטיקה הייתי מופתעת מכמה שהיא קלה. לימודי האנגלית, לעומת זאת, היו ברמה כל כך נמוכה, שסיימתי תיכון בלי באמת לדעת משהו באנגלית, ועם זה אני מתמודדת עד היום".

באמצע לימודי התואר הראשון נישאה ליוסף, שכ־מוה היה בן 19. "בגיל 20 הייתי לקראת סיום תואר בהוראה שאין לי מה לעשות איתו, נשואה ובהיריון מתקדם. יוסף אברך, מה שהופך את ההיבט הכלכלי לקשה במיוחד. ההורים שלנו עוזרים ככל יכולתם, אבל המשפחות שלנו חרדיות וברוכות ילדים, כידוע, אז מדובר בעזרה לא גדולה. כל זה הסתכם במבוי סתום. אבל אחרי שנולד אלי, בני הבכור, התחלתי להגיד לעצמי, 'הלו. יש לך עכשיו תינוק, ואם את רוצה להגשים אפילו חלק קטן מהחלום שלך, זו ההז־דמנות האחרונה'.

"יוסף הבין עד כמה זה חשוב לי, וקיבלנו החלטה משותפת שאני יוצאת לדרך חדשה. זה מסע שאי אפשר לעבור לבד. היינו שני ילדים שרק התחתנו, אבל הבנו שנדרשת החלטה לשנים רבות קדימה".

חדווה נרשמה ללימודים אקסטרניים לבגרות, למדה במקביל למבחן הפסיכומטרי ובתוך שנה הכל היה מאחוריה. "את הפרק באנגלית במבחן הפסי־כומטרי ניחשתי, ונאבקתי בבגרות באנגלית של 3 יחידות, אבל הציונים הסופיים שקיבלתי הספיקו כדי שאתקבל ללימודי סיעוד במימון מלגת קמ"ח. הכי קרוב לרפואה ובמסגרת חרדית בנתניה, שלוחה של המרכז האקדמי רופין, לנשים חרדיות.

"התחלתי את הלימודים מאפס, עם הרבה פערי מידע, וסיימתי אותם אחרי 4 שנים כמצטיינת דיקן. בשנה השנייה ללימודים נכנסתי לבית החו־לים לניאדו, התחלתי להרגיש את המקצוע. הבנתי שלהיות אחות זאת זכות, עבודה מדהימה, אבל אני רוצה להיות זאת שלוקחת פיקוד. זאת שמאבחנת, נותנת את ההחלטה הטיפולית ונושאת באחריות. בקיצור, אני חייבת להיות רופאה".

במהלך לימודי הסיעוד ילדה חדווה את שרה (7) ונחמי (4), "שנולדה ממש לפני המבחן הממשלתי לתלמידות סיעוד". כדי להתקבל לתוכנית הארבע־שנתית לרפואה של אוניברסיטת בר־אילן, היתה צריכה ללמוד את כל קורסי הליבה, מכיוון ששום קורס מלימודי הסיעוד שעשתה לא הוכר, "וזה לא שינה לי כלום. השקעתי את כולי בלימודים ובמקביל עבדתי כאחות טיפול נמרץ בלניאדו. את קורסי הליבה ומבחן הידע עברתי במכה אחת, וגם ילדתי את הבת הקטנה שלי, תמר בת השנתיים. עברנו כולנו לצפת ומייד התחלתי את הלימודים".

"תוכנית לימודי הרפואה מגשימה בדיוק את המ־טרה שלשמה קמנו", אומר מוטי פלדשטיין, מנכ"ל קרן קמ"ח. "שילוב חרדים בתעסוקה שהולמת אותם מקצועית, מבלי שיידרשו לוותר על החרדיות שלהם. זה אפשרי, גם במוסדות לא חרדיים.

"לפני שהחמיר משבר הקורונה ראיתי מלגאי שלנו לרפואה, בשלב התמחות, שסיים משמרת בהנץ החמה, ועבר בבית הכנסת לתפילת שחרית במניין, שעליה הוסיף שיעור בגמרא. בחור חרדי, מתמחה ברפואה בישראל, ששומר על זהותו הדתית, הוא עבורי עדות להצלחה שלנו.

"לתוכנית יש ערך מוסף משמעותי, והוא השבחה של השירותים הפנים־קהילתיים. למשל, במקרים רבים לאדם חרדי נכון להתייעץ עם רופא חרדי, שמכיר את עולמות התוכן שלו ורגיש לדקויות חברתיות ותרבותיות. בשנה האחרונה, שנת הקורונה, כל זה הורגש באופן מיוחד, בעיקר בהרבה מאוד פניות אלינו ואל התלמידים והבוגרים שלנו כדי להתייעץ ולקבל מידע על הנחיות בריאות, על חיסונים ועל בדיקות".

לצד ביקוש הולך וגובר לעיסוק בתחום, בכל הנוגע ללימודי רפואה בישראל הנתונים מעידים מעל לכל על יכולתן של הצעירות החרדיות לעמוד

חדווה הרשטיין:
"כילדה, חומר הקריאה האהוב עלי היה עלוני תרופות. אבל לא השליתי את עצמי שיש לי סיכוי להגשים את החלום שלי. בגרות מלאה ומעולה, פסיכומטרי בעננים, נשים וגברים לומדים יחד. מה לי ולכל זה?"

רופאות בעזרת השם

מוטי פלדשטיין:
"במקרים רבים לאדם חרדי נכון להתייעץ עם רופא חרדי, שרגיש לדקויות חברתיות ותרבותיות. בקורונה זה הורגש באופן מיוחד, בעיקר בהרבה פניות אלינו כדי לקבל מידע על הנחיות בריאות, על חיסונים ועל בדיקות"

משען חוגגת 90
ואתם מרוויחים

חגיגת הטבות!

90,000 ₪ הנחה
על דירות 3 חדרים
+
ריהוט מתנה לכל סוגי הדירות

לזמן מוגבל!

משען - רשת הדיור המוגן הגדולה בישראל

משען גבעתיים | משען לב חולון | משען כרמל | משען באר שבע | משען ירושלים
משען פיכמן רמת-אביב | משען אפקה | משען ברודצקי רמת-אביב | משען רמת אפעל

עקרון שעת זמנים | אוקטובר

משען רשת הדיור המוגן הגדולה בישראל
שנה 90

מובילים בתרבות

mishan.co.il 03-7192691

ההסתדרות
הבית של העובדים בישראל

כפוף לתנאי המבצע. בתוקף עד 31.05.2021 או עד גמר המלאי.

"אני דוגמה לאישה חרדית שיכולה לבדה להפריך הרבה סטיגמות". חגית פריימן

צילום: אפרת אשל

בתנאי הקבלה הגבוהים ובדרישות המחמירות לאורך שנות הלימוד.

אתי וקשטוק (24), תלמידת שנה שלישית בבית הספר לרפואה בצפת, למדה בתיכון אפיקי דת בירושלים, אף הוא של בית יעקב, "ואין לי בגרות מלאה, אלא חלקית מאוד. היתה לנו בחירה בין שני מקצועות, הנהלת חשבונות או תכנות. אני בחרתי בתכנות, וכחלק מהדרישות למדתי שלושה מקצועות לבגרות. 4 יחידות מתמטיקה, 4 יחידות אנגלית ויחידה אחת בביולוגיה שהיתה מבחינתי החלק הכי מעניין ונפלא בכל הלימודים. מעבר לזה למדנו הרבה וקשה לבחינות חיצוניות בלימודי קודש, וגם היסטוריה ודקדוק".

היא נולדה וגדלה בשכונת הר נוף החרדית בירושלים, ואת משפחתה היא מגדירה "חרדית, אבל לא מאוד סגורה. החינוך וכל ההווי בבית היה חרדי, לא היו לי נקודות מפגש עם החברה החילונית, אבל לא לימדו אותי שהכל מוקצה מחוץ לגבולות הבועה החרדית הקטנה שלי. לא היו לנו טלוויזיה וחיבור לאינטרנט, אבל היה מחשב אחד והרשו לי לצפות מדי פעם בסרטים של דודו פישר ושל הבמאי החרדי יהודה גרובייס, וגם בטום וג'רי וקופיקו".

אתי היא השלישית מבין ארבעה ילדים, והראשונה במשפחתה שלומדת לימודים אקדמיים. אמה בעלת עסק לייצור, עיצוב ומכירה של פיאות בשכונת סורוצקין בירושלים, ואביה היה מפקח בתי־למודי תורה וכיום מלווה משפחות בייעוץ חינוכי. "מייד אחרי התיכון המשכתי בלימודים", היא מספרת. "היה לי בדיוק שבוע של חופש לפני לימודי מכינה להשלמת בגרויות בקיץ, ואז ישר לתואר ראשון בביוטכנולוגיה בקמפוס שטראוס, השלוחה החרדית של מכללת הדסה. בחרתי ללמוד את מה שהיה הכי קרוב לביולוגיה, ועדיין רחוק מאוד מהחלום הגדול שלי, רפואה".

רצית ללמוד בהפרדה מגדרית?

"כן, מאוד. זה היה נכון וחשוב לא רק מבחינת ההפרדה, אלא בכלל בהישארות המגוננת בתוך החברה החרדית, במסגרת שתואמת לגמרי את הרוח, האמונה והלכות החיים שלי. בגיל 18 לא הייתי בשלה להתמודד עם אתגרים מבחינה דתית".

אילו אתגרים, למשל?

"הדוגמה הכי קטנה שאני יכולה לתת, היא בעצם גדולה ממש בשבילי. מהרגע שבו אני נוטלת ידיים לפני ארוחה ועד שאני מתחילה לאכול, אסור לי לדבר. חשבתי שכולם יודעים ומבינים את זה, אבל בתחילת לימודי הרפואה הבנתי שזה ממש לא המצב. קלטתי שזה שאני שותקת כל הדרך מהשירותים חזרה לכריך שמחכה לי בתיק, בכיתה, מתקבל לא טוב. שאפילו כועסים שמדברים אלי ואני לא עונה. הפתרון שלי לתגלית המפתיעה הזאת היה לקחת איתי את הכריך לשירותים, ולהתחיל לאכול אותו כבר שם.

"דוגמה אחרת לאתגר ממשי עבור חרדים, היא מבחנים בימי ראשון. לאורך השנתיים הראשונות של הלימודים, כמעט בכל יום ראשון היה לנו מבחן. מבחינתי זה לא היה אידיאלי, אבל גם לא אסון מוחלט. הייתי מדפיסה את הדפים מראש ורק קוראת בשבת. הרבה חרדים וגם דתיים לא לומדים בשבת, כולל קריאה בלבה. מוסד חרדי לא יקבע את כל המבחנים ליום ראשון".

את התואר הראשון שלה בביוטכנולוגיה לא תכננה כתחנה בדרך לרפואה, "אבל במהלכו גיליתי שיש תוכנית ארבע־שנתית לרפואה בצפת, ובין השאר נדרשים קורסי בסיס, שאת רובם עשיתי. הרגשתי שמכווינים אותי מלמעלה למקום הנכון. את שכר הלימוד לתואר הראשון החזרתי להורים שלי בזכות מלגה מקמ"ח שקיבלתי לכל אורך התואר, ועוד כמה מלגות תמיכה והצטיינות. אחרי שהבנתי שיש אפשרות למלגת לימודים וקיום מקמ"ח גם ברפואה, החלטתי שאני מגשימה את החלום הזה".

קורסי ההכנה שבהם השתתפה לקראת מבחן ידע מקיף, נדבך אחד מתוך סוללת מבדקים לקבלה ללימודים, "היו המסגרת המעורבת הראשונה בחיי".

"הפעם הראשונה שהיתה לי נגיעה אמיתית לעולמות אחרים לגמרי משלי והייתי ממש מבועתת", היא נזכרת. "לא העזתי לדבר ובטח שלא להצביע. בהתחלה בקושי זזתי, כמעט לא נשמתי. רק רציתי להיעלם בתוך אולם ההרצאות שנראה לי כמו חלל ענק, שמערבב בתוכו המון סטודנטים, בנים ובנות, חילונים וכל מיני אחרים שלא ידעתי לשייך לקבוצות, מלבד זה שלא היו חרדים כמוני".

מה חושבים ההורים שלך על המסלול שבחרת?

"הם תומכים וגאים בי מאוד. לאבא שלי, כמו להרבה אנשים, יש כמה חלומות שלא הצליח להגשים, ובהם נגינה בפסנתר, אז אני מרגישה שחשוב לו שאני אממש את עצמי עד הסוף.

"אמא שלו, סבתא שלי, היא בת יותר מ־80 והיא אישה גאונה, מבריקה באמת. יש לה חנות גרביים בבני ברק, אבל היא היתה יכולה להצליח בכל כך הרבה תחומים, וללמוד ברמות הכי גבוהות. תמיד הרגשתי שהיא מבוזבזת, אבל לא היו פתוחות בפניה הרבה אפשרויות.

"כבר כילדה שמעתי ממנה סיפורים על שתי חברות ילדות שלה, אחת הפכה למורה בכירה לאנגלית והשנייה לחוקרת ומדענית, שעליה תמיד הוסיפה וציינה שמעולם לא התחתנה. אלה שתי החברות שהיא לא שוכחת. כל אחת מיוחדת בדרכה, ומאוד מוערכת מנקודת המבט של סבתא שלי.

"כשסבא שלי היה מאושפז בבית חולים לפני שנפטר, היא היתה מסתכלת על רופאות ומדמיינת אותי. 'ראיתי רופאה, לא חרדית, ודמיינתי שזאת את'. אני מניחה שהיא אולי דואגת קצת מזה שאני עדיין רווקה", אתי פורצת בצחוק. "אבל אני רק בת 24 וממוקדת בסיום הלימודים".

לפני שהחלה את לימודי הרפואה פנתה עם הוריה להתייעץ ברבנים, "גם כדי לבקש ברכת הדרך להצלחה וגם כדי להעלות סוגיות נקודתיות שהדאיגו אותנו. אחת מהן, לדוגמה, נגעה לניתוחי גופות במסגרת הלימודים. בדקתי ונאמר לי שבפקולטה שלי מדובר בגופות של לא יהודים, שמגיעות לכאן מארה"ב, ולכן אין מניעה הלכתית. כל מה שקשור בחילול כבוד המת הוא פחות בעייתי. היום אני יודעת לומר שזה שלב קשוח מאוד ולא פשוט, אבל מאוד משמעותי בלימודי רפואה, שאין ספק בחשיבות שלו להכשרה המקצועית שלנו.

"דוגמה נוספת, היא כשבמהלך הלימודים סטודנטים לרפואה בודקים אחד את השני, מתאמנים. אני מקפידה להיבדק ולבדוק רק סטודנטיות ובחדר סגור, מאחורי דלת מוגפת, אבל השנה התנדבתי לבצע בדיקת בטן של סטודנט מול שאר הסטודנטיות והסטודנטים. היה לי זר ומוזר, אבל נכון ובמיוחד חשוב להכשרה שלי. זה אחד הנושאים שבדקתי מראש ואין פה באמת בעיה הלכתית. איסור נגיעה חל על נגיעות חיבה. בדיקה רפואית לא כלולה תחת האיסור הזה ואני בטח לא אטפל רק בנשים בהמשך הדרך המקצועית. אין שלב מקצועי או דרישה לימודית שכוללים איזו בעיה בלתי פתירה מבחינתי, כחרדית" היא מבהירה.

איך את מציגה את עצמך מול הסטודנטים האחרים?

"אני תמיד מציגה את עצמי בגאווה כחרדית, כי זו מי שאני. בשנים האחרונות אני רוב הזמן החרדית היחידה, ונוטה לחכות קצת לפני שמציגה את עצמי ככזו. אני לא בדיוק תואמת את הסטריאוטיפ השטוח של אישה בגילי, לבושה בשחור ומגדלת ארבעה ילדים ועוד אחד בבטן, וגם מעורה בחברה החילונית שמקיפה אותי. אני רוצה שקודם יכירו אותי בצורה יותר ניטרלית, ואז זה לרוב נורא מפתיע כשאני מספרת שאני חרדית".

כששנה וחצי מפרידות בינה לבין סיום לימודי הרפואה וקבלת תואר ד"ר, אתי מקפידה לפני ביצוע כל פעולה רפואית, ולו הזעירה ביותר, "להתפלל לקב"ה להצלחה. לסיעתא דשמיא. בין אם לפני שאני מכניסה מחט לזרוע של מטופל, או תופרת חתך בעור, תמיד התפללתי ולעולם אמשיך להתפלל לאלוקים שיעזור לי ויכוון אותי, כי מי שבאמת מחזיק את הידיים שלי הוא הקב"ה. ואני מתפללת שימשיך לשמור עלי במסלול החיים שלי. שאצליח גם מבחינה מקצועית, כסטודנטית לרפואה וב"ה כרופאה בעתיד, וגם מבחינה דתית, כאישה חרדית בסביבות חילוניות ומעורבות,

אתי וקשטוק:
"בפעם הראשונה שהיתה לי נגיעה אמיתית לעולמות אחרים משלי הייתי ממש מבועתת. לא העזתי לדבר ובטח שלא להצביע. בקושי זזתי, כמעט לא נשמתי. רק רציתי להיעלם בתוך אולם ההרצאות הענק"

רופאות בעזרת השם

חדווה הרשטיין:
"גדלתי בחברה שלא היתה נטולת איבה כלפי החילונים, והבנתי שגם כלפיי, כחרדית, יש לא מעט איבה מקרב חלקים די גדולים בציבור. היה לי ברור שאני צריכה לקחת אחריות על עצמי ואולי השינוי יגיע בהדרגה מלמטה"

Italsofa

רשת הסלונים הגדולה בישראל

אביב הגיע, זמן להתחדש!

גלו את קולקציית Italsofa 2021

MASSIMO
ספה תלת אחכה 3.06
מעור עם 2 ריקליינרים
חשמליים
מבית POLODIVANI
₪ 14,900 ~~₪ 24,990~~

BRUNO
מערכת ישיבה
דו + תלת מבד
מבית POLODIVANI
₪ 8,490 ~~₪ 13,440~~

ALBEROBELLO
מערכת ישיבה
דו + תלת מעור
עם 2 ריקליינרים
מבית Italsofa
₪ 14,900 ~~₪ 21,700~~

CARINO
ספה תלת מעור
מבית Italsofa
₪ 8,790 ~~₪ 13,300~~

MAURITIUS
מערכת ישיבה
פינתית מעור
מבית CALIA
₪ 14,900 ~~₪ 24,430~~

DUOMO
כורסה
₪ 1,990 ~~₪ 2,990~~
1,590 ₪ (ברכישת מערכת ישיבה)

המותגים הגדולים של איטליה אצלכם בסלון

Italsofa | NATUZZI EDITIONS | CALIA ITALIA | POLODIVANI

open הסניפים פתוחים | ישירות באתר italsofa.co.il | בוואטס אפ 054-6697121 | ליועץ מכירות 03-7444425

קליאה רמת גן
דן דיזיין סנטר
לח"י 2, קומה 3
טל': 03-3730030

רמת גן
דן דיזיין סנטר
לח"י 2, קומה 3
טל': 03-6186187

ראשון לציון
שבעת הכוכבים
שד' יוסף לישנסקי 4
טל': 03-3731434
פתוח במוצ"ש

חיפה
חוצות המפרץ
(במתחם המרכזי)
טל': 04-8400121
פתוח במוצ"ש

נתניה
מתחם SOHO
מפ"י 5, קומה 2
טל': 09-7660800

כפר סבא
OUTLET
התע"ש 11
טל': 09-7677100

ראש העין - חדש!
OUTLET
פארק לב הארץ
טל': 03-7444425

רחובות
ביל"ן סנטר
טל': 08-9418411
פתוח במוצ"ש

ירושלים
בית ויסמן
דרך בית לחם 120
טל': 02-6734050

אשקלון
OUTLET
מרכז גלובוס
צומת מבקיעים
טל': 08-3730114

באר-שבע
דיזיין פלוס
דרך חברון 48
טל': 08-6889946

אילת
משווק מורשה
רהיטי איכות
אזור התעשייה החדש
טל': 08-6379286

* התמונה להמחשה בלבד. על מלאי קיים. מלאי מינימלי 5 יח'. בתוקף עד 30.4.21. אין כפל מבצעים והנחות. ט.ל.ח. היבואן: בעדיאל רהיטים בע"מ, טל': 03-6038999

"אתגר גדול, רצוף מהמורות". מפגש של משתתפי תוכנית לימודי הרפואה בקרן קמ"ח

שעושה את מה שנחשב עדיין למאוד חריג.

"הדרך ללימודי הרפואה היא האתגר הגדול, ורצופה במהמורות וחסמים", היא מחייכת. "כילדה מאוד קטנה היה לי ברור שאני רוצה להיות רופאה, למרות שלא הכרתי באופן אישי רופאים חרדים, ובטח שלא רופאות חרדיות. לכן נעשה לי עוד יותר ברור ככל שהתבגרתי, שזה יישאר בגדר חלום, רחוק מהמציאות. ידעתי שיש רופאים ואפילו רופאות דתיים. שיש רופאים חרדים, אבל הם גדלו ולמדו בחו"ל, לא בישראל.

"עד לפני ארבע שנים לא חשבתי שיש לי באמת סיכוי להתקבל ללימודי רפואה, כמי שלמדה במסגרות חינוך חרדיות, ולצלוח את הדרך הארוכה, התובענית והיקרה הזאת, כאישה חרדית שרוצה גם להתחתן בקרוב, להביא ילדים לעולם ולפרנס את המשפחה שלה בכבוד".

חגית פריימן (29) מלטפת בטן של חודש תשיעי, ומספרת שהפעם, בשונה מההיריון הקודם, היא ממעטת להגיע לבית החולים. בהיריון עם בנה הבכור, מגד בן השנתיים, היתה בשנה השלישית והרביעית ללימודי הרפואה, וכבר החלה בסבבים במחלקות שונות בבית החולים הרסה עין כרם. היא נישאה כשכבר היתה סטודנטית לרפואה, ולדבריה, "לא מעט בחורים חרדים נרתעו מהמסלול המקצועי שלי. זאת היתה מסננת משמעותית מאוד בשלב השידוכים".

זו השנה השישית שלה ללימודי הרפואה באוניברסיטה העברית, "והרבה סטודנטים נשלחו ללמוד ולעזור במחלקות קורונה שונות. אני נזהרתי מאוד בגלל ההיריון, אבל הרגשתי את הקורונה בכל רחבי בית החולים", היא מספרת. "מחלקות הקורונה שאבו את הצוותים, את הציוד, את חדרי הניתוח. המצב הזה הכביד על בית החולים. הגיעו עוד ועוד חולים, עם שונות גדולה בתוכם. לא מדובר היה רק בקשישים ומבוגרים, אבל בכאב גדול אני יכולה לומר שרבים מאוד היו חרדים".

בערב חג סוכות האחרון, 2 באוקטובר, בשיאו של הסגר השני, חתמה ביחד עם 20 תלמידי ובוגרי לימודי רפואה וסיעוד, שזכו לתמיכת קרן קמ"ח לאורך השנים, על מכתב שמועץ לכל חברי וחברות קהילת קמ"ח, על ענפי פעילותה השונים.

במכתב, שהופץ לכ־25 אלף איש במגזר החרדי שקשורים לפעילות קרן קמ"ח, כתבו חגית ועמיתיה: "רופאים ורופאות, אחים ואחיות, בנים לציבור החרדי המפואר המשרתים במערכת הבריאות הישראלית, אנו פונים אליכם בזעקה דחופה, כמי שניצבים כתף אל כתף, יחד עם עוד אלפי עובדי מערכת הבריאות ונלחמים מלחמת חורמה בנגיף האכזר שכבר הפיל חללים רבים, לא עלינו.

"כמשרתי ציבור שמתמודדים עם העומסים הבלתי אפשריים במחלקות, כמי שפוגשים יום־יום את החולים ואת סיפורי הטרגדיות של נפטרי הקורונה, ובהם גם רבים מאנשי שלומנו מהציבור החרדי, אנו חשים שהגיעה העת לזעוק ולהתחנן: די! אין לנו חיים מיותרים בכדי לוותר עליהם.

"בתוך עמנו אנו יושבים ורואים את הצורך הדרחוף בחיזוק הערך הנעלה ביותר של קדושת החיים וחובת השמירה על הנפש ועל הבריאות. לזלזול ולציניות הרווחים בקרב חלקים מהציבור החרדי אין כניסה למחלקות הקורונה. לכאן נכנסים רק הכאב, הסבל, הצער ועוגמת הנפש שהפכו למנת חלקן של אלפי משפחות נפטרים וחולים רבים נוספים שהחלימו למראית עין, אך נאנקים תחת אותות המחלה האיומה גם לאחר ההחלמה... הצלת החיים וסיוע לכלל ישראל בעיתות מצוקה הם חלק בלתי נפרד מהזהות החרדית".

עוד הם מבקשים במכתב מאותם אלה "שעשו, כמונו, את מסלול ההכשרה לחיים של עמל באמצעות קרן קמ"ח, לנצל את הערכים המנהיגותיים שטמונים בכם, את יכולת ההשפעה על הסביבה הקרובה ואת היותכם מעורבים בדעת עם הבריות, ולהעביר את בקשתנו היוצאת מן הלב: אנא חוסו על עצמכם, על משפחתכם ועל קהילתכם ושמרו על הנחיות הבריאות. בנפשנו ובנפשכם הדבר".

המכתב נחתם ב"ברכת והסירותי מחלה מקרב", אבל לאורך חודשים רבים זו לא התממשה. אחת משיחותינו התקיימה בחודש ינואר, בסמוך לפטירתו של ראש ישיבת בריסק, הרב משולם הלוי סולובייצ'יק, והדאגה העמוקה שהביעה חגית, כמו שאר החתומים על המכתב, הפכה לזעזוע קשה לנוכח תיעוד אלפי האברכים המצטופפים במסע הלווייתו בירושלים.

"התמונות מההלוויה היו איומות, מזעזעות. אירוע שכולו חילול השם. שבועות קודם לפטירתו, הרב חלה בקורונה, ולא הבנתי איך ולמה זה לא הדליק להם נורות אזהרה. אני יודעת שזו הדרך לכבד אדם בעל שיעור קומה, אני יודעת שמשמעות הרב עבור תלמידיו היא עצומה, אבל נדרשו דרכים אחרות להביע את הכבוד שהוא ראוי לו.

"חלקים גדולים מהחברה החרדית חיים בצפיפות גדולה, וזה הופך את ההתמודדות בשנה האחרונה להרבה יותר קשה. אלה תנאים שאי אפשר לשנות. אבל זה חייב עוד יותר משמעת והקפדה, לצד כל כך הרבה היבטים שהם כן ניתנים לשינוי, כמו הימנעות מאירועים המוניים. זו סכנה בריאותית ממשית, וזה גם נראה לא טוב".

כלפי חוץ?

מעבר ל'ונשמרתם לנפשותיכם', מדובר פה בחוסר אחריות כלפי כלל הציבור החרדי שהוא לא הכי אהוד במדינה, נאמר זאת כך. בטח ובטח שבתקופה האחרונה. למה לתת עוד דלק לסטיגמות ולעוינות הקשה שממילא קיימת עכשיו כלפי חרדים?

"אני לא מצדיקה בשום אופן חלק מהתפיסות על החברה החרדית. הנה, אני דוגמה לאישה חרדית שיכולה לבדה להפריך הרבה סטיגמות. אבל בימים האלה של הקורונה, הרגשתי שההשתדלות של כולנו חייבת להיות מקסימלית. שאנחנו בנקודת זמן רגישה ומתוחה מבחינה חברתית, וזה לא הזמן למתוח את החבל".

המלחמה בסטיגמות לא זרה גם לחדווה. "כל מי שהיו בהלוויה לבשו שחור, ואני מייד חשבתי לעצמי שגם בעלי והילד שלי לבושים בדומה, לבוש שחור, וגם הם לומדים לימודי קודש, ועכשיו יהיו מי שיכניסו אותם תחת אותן הגדרות וכותרות קשות, שלא בצדק", היא אומרת. "אבל בניגוד לדעה רווחת, מוסדות החינוך של הילדים, כולם מוסדות חרדים, היו סגורים. הילדים לא למדו בזום, אלא בטלפון. הקשיבו לשיעורים מוקלטים בטלפון, נשלחו להם רשימות מטלות שבועיות והם גם דיברו בטלפון עם המורים והמורות שלהם. בעלי, יוסף, המשיך בלימודי תורה מהבית.

"אני זוכרת שבגיל 15 בערך ראיתי הפגנה של גברים חרדים והסבירו לי שאלה 'הקנואים' (קנאים). זה היה זר לי לגמרי. גדלתי בחברה שלא היתה נטולת איבה כלפי החילונים, והבנתי שגם כלפיי, כחרדית, יש לא מעט איבה מקרב חלקים די גדולים בציבור במדינה.

"היה לי ברור שהכללות גסות תמיד יהיו, בעיקר מתוך בורות. אני צריכה לקחת אחריות קודם כל על עצמי ואולי השינוי יגיע בהדרגה מלמטה. אני אלך ללמוד באוניברסיטה ואנשים סביב יבינו שאין סוג אחד של חרדיות וחרדים".

"כל מה שרציתי הוא לזעוק זעקה גדולה, כי מה שראיתי לנגד עיני היא סכנת נפשות", מוסיפה אתי. מחודש מארס בשנה שעברה, ראשית משבר הקורונה, היא גויסה לטיפול במחלקות שונות במרכז הרפואי נהריה. בחודשים האחרונים היא מוצבת במחלקת קורונה גריאטרית לחולים לא מונשמים, וגם כותבת עבודת גמר שעוסקת במאפיינים של מחלת הקורונה בקרב חולים מעל גיל 80.

"התחושה הרווחת, גם שלי, היא שהתקשורת החילונית לא אוהבת חרדים ומרבה להציג את הקיצון", היא מתארת, "כך שבשנים האחרונות ניהלתי הרבה מאוד שיחות שנועדו להפריך את הדעות הקדומות, להראות צדדים נוספים שהחברה החילונית לא מודעת להם או פשוט להתווכח עם אתיאיסטים גמורים שלומדים איתי רפואה.

"לצערי הרב, בשנה האחרונה, בגלל הקורונה, הקונוטציה לחרדיות היתה שלילית במיוחד ועל הרקע הזה יצא לי לסיים לא מעט שיחות ב'אתם צודקים. זה חילול השם'. כמי שיותר משנה חיה את הנגיף הזה ואת המראות שוברי הלב של המחלה האיומה הזאת, היו מקרים שלא היתה לי תשובה אחרת". ●

lanskinam@gmail.com

חגית פריימן:
"התמונות מההלוויה של הרב משולם הלוי סולובייצ'יק היו איומות, מזעזעות. אירוע שכולו חילול השם. שבועות קודם לפטירתו, הרב חלה בקורונה, ולא הבנתי איך ולמה זה לא הדליק להם נורות אזהרה"

רופאות בעזרת השם

אתי וקשטוק:
"בגלל הקורונה, הקונוטציה לחרדיות היתה שלילית במיוחד ויצא לי לסיים לא מעט שיחות ב'אתם צודקים. זה חילול השם'. כמי שיותר משנה חיה את הנגיף הזה, היו מקרים שלא היתה לי תשובה אחרת"